

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 10. De vnione hypostatica. Quomodo in Christo sit vna persona & duplex natura: vbi multa de conceptu naturæ substantiæ Personæ. De distinctione vnionis ab extremis, & multa de modis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39069

C A P V T X.

*De unione hypostatica. Quomodo
in Christo sit una persona &
duplex natura: ubi multa de
conceptu naturæ substantiæ,
Personæ. De distinctione &
unionis ab extremis, & mul-
ta de modis.*

155 **P**ER unionem hypo-
staticā ita factum
est vnum per se ex humanitate
Christi, & personæ Verbi; vt
neque fuerint duæ personæ,
neq; vna tantum natura. Non
quidem fuerunt duæ personæ
vt volebat Nestorius, quoniam
illa unio fuit substantialis; hoc
est per quam vna substantia,
communicauit suum esse sub-
stan-

stantiale alteri substantiæ: Porro conceptus rudis substantiæ vt alibi diximus, desumitur ab illa cognitione experimentali quam habemus de nostro indiuiduo. Et quemadmodum in eo experimur duo prædicata, hoc est; *nostras operationes esse in nobis*, & *non è conuerso*; Item *illas esse bona nostra*, & *non è conuerso*; ita nomine *substantiæ* intelligimus id quod habet alterum ex prædictis prædicatis, scilicet vel quod sit *fundamentum*, cui *alia res innituntur* (sicuti est materia prima) vel sit id, *quod dominetur in toto supposito*; & cuius bono cetera seruiant cuiusmodi est forma substantialis. Notio autem accidentis desumitur per analogiam ad illas affectiones, quas

ex.

experimur in nobis, & quæ ca-
rent utroque prædicato præ-
dicto . Ideo sæpè Aristoteles &
cum eo S. Thomas præsertim ,
3. p. q. 11. art. 5. ad tertium
ait *ens, & bonum* prædicari sim-
pliciter de sola substantia , &
secundum quid de accidente:
non quia, inquit, ipsum habeat
esse, & bonitatē, sed quia eius su-
biectum est ens, & bonum .

156 Hæc est ratio cur gra-
tia habitualis , quamvis non
emanet ex aliqua radice ante-
cedenti, & quamvis sit princi-
pium nouarum operationum ,
& quidem nobilissimarū , non
tamen sit substantia : quia sci-
licet est in nobis, & operatur in
bonum sui subiecti, non in bo-
num suum: E contrario anima
est substantia , quoniam ita est

in

in corpore, vt corpus sit institutum in bonum animæ, & nō è conuerso. Id vero, per quod vna substantia communicatum esse alteri substantiæ, vel per quod ab ea separatur, vocatur *substantiale* analogicè: est enim id quo substantia completur, & constituitur in suo vltimo esse, vel sistendo in se, vel accipiēdo perfectionem ab alia substantia. Et ideo tam vnio, quam separatio, hoc est subsistentia, (de qua infra) est aliquid substantiale, vt quo, scilicet pertinens formaliter ad constitutionem entis substantialis: Cæterum cum nequid sit primum fundamentum cui cætera innituntur, sed potius id alijs innitatur, neque sit id in cuius bonū cætera fiūt a

natura, valde accedit ad rationem accidentis; & ideo potest esse quid supernaturale, quod de nulla propria substantia verificatur vt ostendimus in *lib. de Gratia*.

157 Cum ergo persona sit *natura rationalis indiuidua substantia*, hoc est sit *totum substantiale rationale*, hoc ipso quod Verbum est intrinsecè vnitum humanitati, sequitur nō esse ibi duas personas, creatam, scilicet, & increatam: nō enim est persona id quod non est totū substantiale, sed perficitur intrinsecè ab alia aliqua substantia. Itē sequitur nō resultare in eo composito aliquā personam nouam, sed totum illud compositum subsistere in persona Verbi: Nam Verbum

bum

bum; utpote ens infinite perfe-
ctum, non recipit aliquam no-
uam perfectionem, & aliquid
nouum esse intrinsecum ab-
vniione cum humanitate,
neque illud compositum est
aliquid perfectius quam solum
Verbum, quare id quod com-
plet Verbum in esse Verbi est
illud idem quod complet totā
perfectionem illius compositi:
Propter quam rationem ne-
gat S. Thomas, Verbum ibi
esse *partem*. Cum ergo Verbū
in eo composito sit *totum*, ni-
mirum si Verbum est *unica*
persona illius compositi. Hinc
verò sequuntur duo, Alterum
est, solum suppositū diuinum
posse assumere sibi alienam
naturam: Nam omne aliud
ens, utpote finitum, constitue-

ret

ret cum illa natura sibi vnita aliquod compositū perfectius se, adeo quæ non subsisteret in propria perfectione, sed euaderet pars alicuius tertij quod esset integrum suppositum. Alterum est, solam naturam diuinam posse subsistere in pluribus suppositis; nam omnis natura finita faceret quid perfectius cum tribus, quàm cum vno, ac proinde non subsisteret in vno sed in complexo ex tribus.

158 Ex alia parte remanserunt in Christo duæ naturæ integræ, neque resultauit tertia natura, vt visum est Euticheti. Idque seu natura sumatur tanquam principium intrinsecum operationum, seu sumatur tanquam species, &

ultimus finis naturæ, quam
vtrâque acceptionem agno-
uit S. Thom. 3. p. q. 2. art. 1. in
corp. ratus in hac questione
nomen *naturæ* accipi in poste-
mo sensu. Porro sunt in Chri-
sto duo integra principia ope-
rationum: quamuis enim in
eodentur operationes *thean-
dricæ*, quæ non possunt proue-
nire nisi ab homine Deo, hæc
tamen non proueniunt ab in-
trinseco a cunctis componen-
tibus quæ sunt in illo toto: neq;
perficiunt cuncta ea quæ con-
stituunt illud totum; sed afficiunt
& perficiunt intrinsecè solâ na-
turâ creatâ, & sic illa sola ha-
bet rationem naturæ respectu illa-
rum, utpote quæ sola per eas
mouetur: operationes autem
diuinæ & increatæ non suat

id,

id per quod operatur ab intrin-
seco natura creata, neq; sūt ali-
quid ordinatum in bonum
ipsius, ac proinde respectu illa-
rum sola diuinitas est natura.
Quo circa eadem ratio quæ
probat in Christo non resultas-
se nouam personā distinctam
a persona Verbi, si attentè con-
sideretur, probat etiam in eo
non resultasse tertiam natu-
ram.

159 Item si nomen *natura*
accipiatur in altero sensu, hoc
est vt significans speciem: &
ultimū finē intentū naturæ cæ-
tera ad illud ordinantis, non
fuit in Christo tertia natura,
si quidem natura diuina est
ens infinitè perfectum in se,
atque adeo non potest esse
medium ab aliqua Natura or-
dinatum ad constituendum.

ali-

aliquod aliud totum : ergo ex
 vnione inter Deum , & huma-
 nitatem non resultat aliqua
 species tertia intenta à Natura
 per istās duas res componentes
 illud totum . Explicatur magis
 hæc ratio, quia in omni specie
 substantiali debet assignari
 aliquid in cuius bonum intrin-
 secum cætera sint ordinata , &
 ex quo illa species desumat
 suam vnitatem tanquam à
 forma seu recepta , seu inre-
 pta : ut in Christo, neque diui-
 nitas est ordinata ad bonum
 intrinsecum humanitatis ne-
 que humanitas ad bonum in-
 trinsecum Diuinitatis.

160 Obijci potest Verbum
 non esse vnum per se nam per
 se significat ex intentione na-
 tura : sed natura non intendit
 illud totum , quippe quod est
 supra

ergo ex
huma-
aliqua
Natura
nentes
r magis
i specie
signari
intrin-
ata, &
sumat
uam à
inrece-
ue diui-
onum
tis ne-
um in
Verbum
nam per
ione na-
intendit
quod est
upra

supra Naturā . Nego tamē se-
quelam , & ad probationem
distinguo assumptum : Vnum
per se est vnum ex intentione
naturæ, hoc est non infra intē-
tionem naturæ, nec spretum a
natura; concedo ; hoc est non
supra intentionem nature, ne-
go: Si quidem natura ideò non
intendit illud compositum
ineffabile, non quia non æsti-
met illud gratia sui plusquam
æstimet alios effectus substan-
tiales naturales, qua ratione
dicitur non intendere ea quæ
sunt vnum per accidens, sed
quia adeò estimat vt censeat
illud sibi nec esse debitum, nec
possibile . Cæterum ex suppo-
sitione quod possit illud habe-
re, amat illud gratia sui, & mul-
tò plus amat, quam supposi-
tum

tum pure creatum, quod re-
sultaret in humanitate Chri-
sti.

¶ 161 Queri potest: Cur Deus
per suam subsistentiam potest
facere humanitatē subsistentē,
& non potest per suam ubica-
tionem, vel durationem face-
re illam ubicatam, vel duran-
tem, & sic de alijs effectibus
formalibus? Ut hanc molestā
difficultatem dissoluamus ad-
uertendum est tria esse genera
entiū: Quædā sunt mera perfe-
ctiones alterius; huiusmodi sūt
accidentia, quæ sūt entis entia,
& vel habent perficere, vagē
hoc, aut illud cui indifferentē
possūt vniri, & vocātur *res*, vel
habent perficere determinatē
certa indiuidua, & vocātur *mo-
di*: Alia entia sunt perfectiones
sui

fui simul, & alterius, & huius-
modi sunt formæ substantia-
les, quæ ordinantur quidem
ad perficiendum aliquod su-
biectum, sed non subserviunt
suo subiecto vt accidentia,
quin ex subiecto recipiunt per-
fectionem propriam, ad quam
ordinantur: & ideò ab Aristo-
tele dicuntur esse in alio *tan-*
quam pars. sunt enim *pars en-*
tis completi primò intenti à
natura. Hæc duo genera en-
tiū, hòc ipso quod sunt intrin-
secè in alio, communicant illi
suam perfectionem, & deno-
minationem; nam ad hoc
ipsum sunt instituta. Tertiū
genus entis est quod habet ef-
se vnice gratia sui, & non ordi-
natur ad perficiendum aliud:
huiusmodi sunt substantiæ sim-

X

plices

plices completæ, vt Angelus, & Deus. Sed cum hoc discrimine inter vtrumque, quod Angelus non est sua perfectio in actu secundo, sed perficitur per accidentia distincta; Deus verò vt pote nullius distincti indigus, est per se formaliter omnis perfectio sua.

162 His positis ad dubitationem respondemus, in hoc differre vocationem Dei, (idē dico de duratione, cognitione &c.) ab vocatione creata, quod vocatione Dei existit in bonum sui, atque adeò habet ex sua essētia vocatione se ipsam, & non aliud ens cui adueniat, quare, quantumuis vniatur alteri, non tribuit illi hunc effectum formale. At formæ seu accidentales seu substantiales

incōpletæ existūt vel in bonū
alterius vt primæ, vel in ordine
ad constituendum aliquod to-
tum melius se solis, vt secun-
dæ: ideò non possunt esse in
aliquo subiecto quin tribuant
ei illam perfectionem. Hinc
habes cur vbicatio Dei non
constituat Christū in loco &c.
quod si faceret æquè infinita
perfectio necessaria Dei debe-
ret cōstituere Christum *ens in-
finitè perfectū necessario*, quod
implicat in terminis.

163 Reliquum est expli-
care alteram partem quæs-
tionis, cur nempè subsistentia
Dei vnita faciat humanitatem
subsistentem. Dico igitur, de
ratione vnionis intrinsecè ali-
quod subiectum afficientis ef-
se, illud aliquo modo perfice-

re per id cui vnit tale subiectū:
hic enim est primus conce-
ptus vnionis: & ideo Deus est
actus purus, & non capax re-
cipiendi intrinsecè vnionem,
quia non potest ab alio perfici.
Igitur impossibile est, Deum
vniri intrinsecè creaturæ quin
perficiat formaliter creaturā:
non quidem dando illi hanc
vel illam denominationem
peculiarem v. g. *vbicati cogno-
scentis* &c. nam si daret vnā
ex his daret etiam alias, cum
non sit maior ratio vnus, quā
alterius, adeoque faceret *Deum
per essentiam*, hoc est, *ens habens
omnes perfectiones*. Nullam
ergo talem denominationem
dat, quoniam entitas Dei non
est duratio, vbicatio, aut co-
gnitio alterius, sed sui ipsius:
dat

dat ergo tantū hunc effectum
formalem; qui est, *esse uni-*
tum intrinsecè Deo infinite perfe-
cto: & quoniā in ratione per-
fectionis substantialis in actu
primo, & contingenter com-
municatæ hæc perfectio est in-
finita, utriusque non potest auge-
ri; & ideo creatura *subsistit* in
ea perfectione. Nihil ergo mi-
rum si recipiat a Deo unito ef-
fectum formalem *subsistentis*.

164. Dices: ergo si natura
diuina uniretur humanę im-
mediatè, hæc subsisteret per il-
lam ex eadē ratione. Negatur
tamē sequela; nā quicquid sit an-
te casus sit possibilis cū ipsa na-
tura diuina nō subsistat p se ip-
sam, sed per subsistētiā vir-
tualiter distinctam, non posset
natura creata sistere in ipsa na-

X 3 tura.

tura diuina, sed subsisteret per
eas subsistentias in quibus sub-
sistit ipsa diuinitas, hoc est in
tribus personis. Quod si vr-
geas quare ergo potest filiatio
diuina vnita naturæ creatæ da-
re homini denominationē *filiij*
æquè enim Dei filiatio est ex
natura sua filiatio entis secum
identificati, non autem distin-
cti, sicut duratio Dei vbicatio
Dei &c. Respondemus hanc
denominationem *filiij* haberi
in Christo dupliciter, primo
excommunicatione idioma-
tum, de qua infra, & de hac
non est difficultas, nam eodē
modo potest vocari *æter-
nus infinitus* &c. per commu-
nicationem idiomaticum, ac
proinde recipere omnes deno-
minationes quæ conueniunt
Deo.

Deo. Alio modo conuenit Christo quatenus homini hæc denominatio & hoc secundo modo vt bene notat Vasquez. ca non habetur a filiatione Dei quatenus filiatio Dei est, sed ab ente diuino qualicunq; intrinsecè vnito, quippè quod facit, ens creatū rationale cui vnitur, *filium naturalem Dei*. Nam *filius naturalis* est is qui non per gratiam accidentale sed ratione suæ substantiæ habet ius ad patrimonium alterius à quo procedit: Ens autē diuinum vnitum creaturæ rationali dat ei ius substantiale ad hæreditatem Dei, & ideò Christus Math. 3. fuit vocatus filius à tota Trinitatè secundū expositionē Hadriani Pontif. in ep. ad Episc. Gallecię & Hisp.

licet aliqui Patres probabili-
 liter etiam explicent illum lo-
 cum Math. de Christo quate-
 nus Deo. Et eodem modo vo-
 caretur *filius Dei* subsistens in
 Patre vel in Spiritu Sancto. De
 facto tamen non dicitur Chri-
 stus *filius Verbi*, nisi cum hoc
 addito, *quatenus homo*, ne alio-
 quin hæ voces sumantur in
 sensu erroneo. Cæterum si
 conueniret Christo vt homini
 denominatio *filiij* quatenus
 specialiter subsistit in secunda
 persona, vtique conueniret il-
 li etiam vt homini, denomina-
 tio *spiratoris*, atque adeò pos-
 set, dici: *Christus vt homo spirat*
Spiritum Sanctum.

165 Unio hypostatica est
 aliquid præter existentiam
 Verbi, & existentiam humani-
 tatis.

tatis: Hoc patet ex eo quod poterat existere vtrumq; quin existeret vnio, & tamen non potest aliquid existere quin existat id cum quo ipsum ad æquate idētificatur alioquin idem existeret, & non existeret: hoc argumentum, quod euincit etiā in Philosophia vbi cationem, durationem, actionem, & vnionem esse aliquid distinctum saltem logicè à pura entitate rei, quæ ab illis denominatur; nō tamen probat, hoc distinctum esse quid potius intrinsecū, quam extrinsecum, potius præsens, quam præteritum: neque probat non dari aliquam simplicem entitatem, in qua identificentur omnia hæc prædicata, ita vt, ex. g. diuersa duratio enti-

X 5 tatiuè

tatiuè sit illa, quæ simul est essentialiter vnio, ac illa quæ nõ est vnio &c. Per hoc enim semper saluaretur illud principiu, quòd diuersa denominatio dicat aliquid diuersum ex parte obiecti.

166. Afferimus tamen vnionem hypostaticam esse aliquid intrinsecum humanitati. & distinctum nemine cogitante à cæteris modis: Intrinsecum quidem, quia illam perficit, & quia nos eandem notionem habemus *vnionis*, & *intrinseci*, scilicet per experientiam nostrorum actuum, quos experimur esse in nobis, vt alibi dictum est. Rursus est aliquid distinctum à cæteris modis propter illa argumenta, per quæ probauimus tũ in lib.

de.

De Incarn. &c. Cap. X. 49
de actibus humanis; tum in lib.
de fide, Naturam non identifi-
care in vnica entitate illa præ-
dicata substantiæ adueniētia
quæ voluit posse inuicem se-
parari, sed instituisse tot enti-
tates quot sunt illa prædicata
quorum vnum mutatur im-
mutatis cæteris. Exempli gra-
tia quia voluit, ratione albedi-
nis posse separari à ratione dul-
cedinis non instituit ens quod
simul esset albedo, & dulcedo,
et quod totum corrumpere-
tur in lactè quando lac acescit
et succederet aliud ens quod
esset solum albedo; sed insti-
tuit duas entitates quarum al-
tera esset solum albedo, altera
solum dulcedo.

167 Quod si obijcias: non
sunt multiplicanda entia sine

X 6 neces-

necessitate, et Natura nō facit
per plura quod potest per pau-
ciora. Aduertendū est in his ef-
fatis plurimum æquiuocatio-
nis inuolui : natura enim in-
tendit substantias gratia ip-
sarum, et accidentia (vel mo-
dos substantiales, qui in hoc
assimilantur accidentibus) pro-
pter substantias tanquam
propter finem intrinsecum,
et immediatum; substan-
tias verò irracionales propter
rationales, quæ solæ sunt ama-
biles amore beneuolentiæ, tam-
quam propter finem extrinse-
cum, et mediātū : in substan-
tijs ergo Natura quærit quan-
tum perfectionis potest ex vi
causarum quæ sunt in hoc or-
dine rerum; quia hoc ipsum
est bonum ipsarum substantia-
rum

rū quas amat propter ipsas. At
in accidētibus separat potius
perfectiones quantum potest
commodè; quia hoc ipsum est
bonum substantiæ in cuius
gratiam accidentia producū-
tur; ne scilicet vno accidente
amisso tota perfectio deperda-
tur; sicut est bonū diuitis ha-
bere thesaurum in multis mo-
netis, & non in vna tantum, ,
qua amissa fieret mendicus.

168 Præter quàm quod, sæ-
pè vsus vnius perfectionis po-
test, saltem per accidens, repu-
gnare cum vsu alterius perfe-
ctionis, ac proinde melius est,
ne forte tales vsus mutuò im-
pediantur, quod huiusmodi
perfectiones sint realiter distin-
ctæ. Et ita Aristoteles primo
poli. ait prouenisse ex pau-
per-

pertate fabri delphici, q̄ eodē
 ferro vteretur ad plures vsus;
 Naturam verò quæ non habet
 inopiam instrumentorum, sole-
 re vnum vni applicare; quo-
 niam id aptius est ad bene ope-
 randum. Quare statutis se-
 mel perfectionibus, quas Na-
 tura voluit esse in substantia
 per accidentia, aut per modos
 substantiales ab ipsa substantia
 principali distinctos, potius di-
 stinxit illas perfectiones quan-
 tum potuit in plures entitates:
 vt in prædictis locis considera-
 ui.

169. Supradicta ergo axio-
 mata non sunt vera in sensu, in
 quo obijciuntur, sed in alio lon-
 gè diuerso, scilicet illud primū
 significat, Naturā numquam
 producere aliquod ex illis
 enti-

entibus, quæ sunt bona solū vt
media, nisi id necessarium sit
ad totum illud bonum quod
ipsa intendit vt finē: hoc enim
spectat ad prudentiam ipsius
naturæ operantis. Illud verò
secundum axioma significat,
si Natura per vnā simplicem
aut breuiorem operationem
potest consequi finem suum,
non adhibere plures, & lōgio-
res: & ideò operatur per lineā
rectam vt simplicissimam, &
breuissimam.

170 Neque hæc vnio est
aliqua terminatio æterna in-
trinseca Verbo, per quam Ver-
bum respiciat humanitatem
Christi, & cuius loco esset in
Verbo alia terminatio separa-
tiua si Verbum nollet assume-
re humanitatē, vt aliqui philo-
so.

sophantur, rati proinde in singulis personis diuinis esse eiusmodi terminationes separatas ab omnibus suppositis possibili- bus, cū quibus de facto nō vniūtur. Nā cōtra hanc doctrinam primo est, autoritas S. Th. qui 3. p. q. 2. art. 7. apertè ait hanc vniōnem esse, quid creatum non existens realiter in Deo, sed in natura humana. Contra est secundò quia ex contraria sententia sequeretur Christum non esse terminum omnipotentiae diuinæ: nam id quod adderet Christus supra meram naturam humanam, esset aliquid planè increatum, & sic non proueniens ab omnipotentia. Tertio quia sequeretur, aliquid esse in Patre quod non est in filio præter hoc

hoc quod, est esse Patrem, cōtra
id quod habetur ex Euangel.
Ioannis; *omnia mea tua sunt, &
tua mea*: Ex quo infert Conc.
Flor. spirationem actiuam esse
etiam in filio. At sententia,
quam impugnamus, ponit in
Patre terminationem separati-
uam ab humanitate Christi;
quæ terminatio non est in filio
neq; cōmunicatur Filio. Id ve-
ro nouū est in Theol. & ener-
uaret argumenta contra Gre-
cos. Denique sequetur, aliquod
prædicatum Dei intrinsicum
esse essentialiter & formaliter
perfectionem creaturæ; atque
adeo esse aliquid ordinatū ad
creaturam, tanquam ad finē
cui. Nam illa terminatio se-
ipfa essentialiter perficeret crea-
turam, & totum suum esse, seu
exi-

exi-

498 *Liber Quintus*
existentiale, seu denomina-
tium vtcumque loqui libeat,
haberet in ordine ad hūc effe-
ctum formalem.

C A P V T X I

*An per unionem hypostaticam
Natura humana Christi car-
uerit aliquo positiuo, ubi de
subsistentia creata, de Ne-
gationibus, & de Relationibus
& de precisione obiectiua.*

171 **A** Sserimus primò
ex eo quod Con-
cilia definiuerint nō mansisse
in Christo subsistentiā creatā,
minimè inferri eam addere
supra naturā aliquid positiuū,
quasi alioquin definitio illa
esset nugatoria. Cōcilia enim
tantummodo intendunt sta-
tuere,